

KASZUBI W DZIEJACH POMORZA ZACHODNIEGO

Niewielu obecnych mieszkańców Koszalina, jak i zapewne całego województwa zachodniopomorskiego, potrafi umiejscowić w nowożytnej historii Pomorza Zachodniego słowiański szczep Kaszubów. Kaszubi zasiedlili – po okresie wędrówek ludów – u schyłku VI wieku całe Pomorze, od ujścia Odry po ujście Wisły, od Bałtyku po Noteć. Tworzyli jedną, kaszubską wspólnotę ponadplemienną (państwową) zwaną „pomorską” w regionalnym polskim znaczeniu, podobnie jak Obodryci, Wieleci i Wolinianie (3). Podkreślić należy, że dyskusja o Kaszubah w czystym etnicznym znaczeniu ma sens jedynie do XIII wieku, do utraty samodzielności państwowej przez księstwo kaszubsko-lucickie (wieleckie) Bogusława i Kazimierza. Poszczególnymi księstwami wchodzącymi w skład Pomorza Zachodniego władali wówczas Gryfici ze słowiańskiej dynastii założonej przez Warcisława I, urodzonego w pomorskim (kaszubskim) grodzie kołobrzeskim (obecnie Budzistowo). Kasztelania Kołobrzeska, obejmująca swym zasięgiem osady słowiańskie (kaszubskie) z rejonu obecnego Koszalina, pozostawała wówczas pod władztwem wspomnianych wyżej książąt. Początkowo pojęcie Kaszuby jako terytorium utożsamiano z ziemiami położonymi między Dolną Odrą i Parsętą, a niektórzy badacze dokładali do tego również zaodrzańskie Pomorze Przednie. Dalej na wschód (za linią Unieści) tworzyły się zręby władzy rodzimych książąt kaszubskich, w oparciu o ośrodki grodowe m.in. Sławna, Słupska, Białogardy i Gdańska. Jeżeli chodzi o tereny rozciągające się od dorzecza Parsęty na zachodzie po ujście Wisły na wschodzie, to historycy zajmujący się średniowiecznymi dziejami Pomorza nie mają żadnych wątpliwości co do tożsamości kaszubskiej ludności tych ziem.

Nazwa Kaszubi (ludzie) jest równie stara, jak innych ludów słowiańskich uczestniczących w drugiej wędrówce ludów. Wytworzona została przez Słowian zasiedlających Pomorze. Światło dzienne ujrzała za sprawą franciszkanów i dominikanów. W XIII w. zakon dominikanów utworzył kontratę kaszubską, rozciągającą się od Gdańska i Tczewa na wschodzie po Gryfię (Greifswald) i Pozdawilk (Pasewalk) na zachodzie. W oficjalnych dokumentach po raz pierwszy zapisana

została dnia 19 marca 1238 r. w bulli papieża Grzegorza IX (patrz zdjęcie), a dotyczyła tytułu księcia szczecińskiego Bogusława I, syna Warcisława I

